

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:	
Egy évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy óra	1 frt — kr.
Egyes szám	4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében. Szinay Gyula kiadó lakásán (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben.

DEBRECZEN

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivétellel.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr. Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr. Nyilttéri közlemények minden petit sora 50 kr.

Hirdetések fölvetetnek Szinay Gyulánál és a szerkesztőségben. Kéziratok vissza nem adatnak.

Politikai társaság.

Az indemnity alkalmából most végbe menő parlamenti viadalban valamennyi között legtalálhatóbb az a hasonlat, melylyel Apponyi a kormányt és pártját »politikai társaságnak« nevezte, »amely önmagát nélkülözhetetlennek nyilvánítja és proklamálja, amely mögötte állván a hivatalos apparátus egész elfojtó ereje, erre támaszkodva azt mondja: »L'état c'est moi.«

Ennél igazabban nem jellemezték még sem a kormányt, sem azt a pártot, mely magát szabadelvűnek nevezi, de a valóságban épp oly kevésbé szabadelvű, amily kevésbé nevezhető politikai pártnak a szó parlamentáris értelmében.

A valóságban egyik sem egyéb egy társaságnál, mely az üzletvilágból ismeretes közkereseti társaságok módjára érdekközösségnek köszöni létrejöttét és fennállását.

Mikor a »társaság« tizenhét évvel ezelőtt megalakult, »szabadelvű párt« lett a czége. Tisza Kálmán a »vezérigazgatója«, alaptökéje pedig ama bizonyos szegre akasztott elvek és egy csomó jó hangzású ígéret.

Az üzlet hamar virágzásnak indult. A cég szervezte ügynökségeit egy csomó kortes-főispánnal élükön és állandó deficizzel bár, de kezdetben nagy szerencsével »dolgozott«. Természetes, hogy mint minden eféle vállalat, hitel segítségével üzte műveleteit, míg végre hosszú

tizenöt év után, ez a hitel is elfogyott, az alaptökével együtt.

A társaság azonban megmaradt. A régi főnök visszalépett és Szapáry Gyula foglalta el helyét.

Az igazgatóságot megfejelték, kitarozták és a kiapadt hitelforrások helyett újak után néztek. Még konkurenseinktől, a mérsékelt ellenzéktől is vettek egyetmást kölcsön.

Kidolgozták és bejelentették az új »üzemtervet«, vagy parlamentáris nyelven szólva »kormányprogramot.«

Fölvettek ebbe a programba egy halom nagyszabású reformot, egy sereg tetszetős jelszót s ezeknek kinyilatkoztatása után tudtára adták a világnak, hogy csak a cég változott, de a társaság régi maradt. A társaság él és uralkodik, a társaság erős és tömör. A társaság nélkülözhetetlen. Egyedül nekik van szabadalmuk arra, hogy az országot boldogítsák a nagyszerű reformokkal; hogy keresztülvigyék a közigazgatás átalakítását, az igazságszolgáltatás újjászervezését, a polgári házasságot, egy szóval mindent, amit a jó magyar nép szeme szája kíván.

És megkezdődött a munka a kölcsönvett és eltulajdonított új program szerint.

Hanem a régi szerencse, úgy látszik letűnt, az első nagyszabású spekuláció — a közigazgatás államosítása — nagyon siralmasan ütött be.

A társaság vérmes reményekkel fogott a vállalatba. — Ha ezt sikerül

szerencsésen áthajtani, minden nyerve van. Ez a nyereség bizonyosnak látszott. Veszteségtől persze nem igen féltek azok, akiknek nem volt veszteni valójuk.

Minden a legjobban indult. Még szövetséges is támadt, ámbár éppen a konkurrens képében, a kitől erősen félteni kellett a nyereséget.

No de ezen könnyen túltették magukat a bátor vállalkozók, a kik előtt mi sem látszott könnyebbnek, mint egy kis perfidia segítségével lefőzni a veszedelmes szövetségest, majd ha az osztozkodásra kerül a sor. Ezzel tehát leszámoltak.

Csak egyet felejtettek ki a számból: a lenézett, kicsinylett ellenfelet, a függetlenségi pártot, mely sehogysem akart alkudni. Ez a kis feledékenység aztán dugába döntötte az egész vakmerő vállalatot.

A kudarcz tökéletes volt. A társaság ekkor úgy tett, mint a legtöbb firma, mikor a bukás szélére jut: kiegyezett. Ámde ezzel csak idei-óráig tudták visszatartani a fenyegető katasztrófát. Hiábavaló a kolomposok minden erőlködése; hiábavaló minden tagadás. — A jelek azt mutatják, hogy elérkezett a vég kezdete. — A társaság részvényei a Sándor-utcai tőzsdén rohamosan »esnek«. A reformvállalatok szépen befagytak. Egy részük ott hever a ház asztalán, törvényjavaslat alakjában, a melyről mindenki tudja, hogy sohasem lesz törvény. A többi, a nagyobb rész, egyszerűen lekerült a napirendről. He-

A DEBRECZEN TÁRCZÁJA.

A Gécziek vára.

— Töredék erdélyi uti naplóból. —

Irta: Ifj. Mórton Pál.

A nap már bucsu sugarait vetette a magas, erdős hegyektől koronázott tájra, midőn beérkeztünk Magyar-Létára, mely utunk végpontja volt.

Első teendők volt éji szállás után nézni; a mit kevés fáradozás után találtunk is. Egy nagy nevű és jólelkű paraszt gazda, névszerint Hunyady János gazd'uram eökgyelme fogadott be barátságos otthonába.

Majd egy pásztor gyermek kalauzolása mellett elindultunk a Gécziek vár romjainak megtekintésére. A jó falusiak avval biztattak, hogy csak »egy jó hegyet« kell megmászunk, hogy a várat — kíváncsiságunk e tárgyát — elérhessük.

Még egyszer megerőltettük fáradt izmainkat. Neki indultunk a test-izzasztó utnak. A nagy fáradsághoz képest, elég hamar feljutottunk a hegy ormóra, honnét tündéri, vadregényes tájék, mint a satyrok és nymphák —

szende bájában szinte mosolygó — lakhelye tűnt elénk.

Egy kihalt paradicsomhoz hasonlított e szép táj. A hegy-völgyet betöltő magasztos csendet, csak néha-néha törte meg szerelmeskedő vadgalamb-párok bugása.

A magas hegy-ormok szerető anyához hasonlólag ölelték körül a pázsit dus völgyet, melynek közepéből, mint valami bábeli torony emelkedett ki egy sugár hegy-csucs. E hegykup tetején büszkélkedett a Gécziek mohos és több század év viharai által megrongált családi váracsa. A vár néhány bástyája és egy tornya szinte kihívólag látszott dacolni a muló századok vad, pusztító viharaival.

Nem volt már szükségünk biztató szóra. Az ifju, tüzes vér ellenáthatatlan erővel ragadott bennünket tuskén-bokron át, csakhogy közlelől láthassuk, csodáljuk a várat, a titánok e remek művét.

Versenyeztünk a hegymászásban. Pihegve bár, de végre mégis czélt értem, s társaim közül, mint első rogytam le a romfalak hűs árnyában. Kábult mámoromból társaim ujjongása vert fel, kik szinte felértek. Felkeltem. Követtem a csapatot, hogy megtekintsük e cso-

dáltra-méltó romokat. A dűledékeiben is hatalmas falak, a páratlan fekvés, mind e vár régi nagyságát bizonyítják.

A vár-udvar közepén törmelékekkel betemetett kut van. A kutat, e magas gránit ormó tetején, bizonyára sok száz ember véres verejtékével ásathatta a vár egykori és hatalmas ura. . .

Azonban a lemenő nap végbucsu sugarai intőleg figyelmeztettek bennünket, hogy szakasszuk ki magunkat természetszerű ábrándjainkból, s menjünk le a völgybe, mely szelid ott-hont, édes nyughelyet ad a fáradt vándornak.

A váraljában csörgedező patakcsa vízből üdítő italt meritettünk. Elfogult szívvel, s nem éppen minden ábránd nélkül gondoltunk vissza azon idylli időkre, mikor a hatalmas vár ur szende, szelid, szép leánya a kis patakpartjánál, ábrándjaiba elmerülve, hallgatta szerelmes ifja vagy csacska apródja szívéért esengő szavait. Vagy mikor az a csábos nyári éj beálltával, az együgyű hold mindent bearanyozó sugarainál a csermely hűsítő vizében fűrészt habtestét. Mily kéjesen meritette a hónál fehérebbet, a patakcsa zsongító hatása, pajkosan szökdelő habocskáiba. A tündéri éj mámorában,

lyükbe lépett az öt hónapos indemnitási merénylete, mely félreismerhetetlenül magán viseli a végső erőfeszítés összes jelenségeit. Megmondta erről a manőverről Hefli, megmondta ismételtten Apponyi, hogy a parlament budgetjogát akarják vele kijátszani és nincs egyébre számíthatva, mint hogy kitérjenek vele a költségvetési vita elől, melytől joggal fázik a kormány és az egységes, kompakt többség.

Ezekre a vádakra nem volt felelete a kormánynak és hallgatásával elárulta, hogy fél a harctól; fél, mert ki van merülve, mert tehetetlen.

Az üzleti világban nemcsak szokás, hanem törvény, hogy az a cég, mely fizetésekre képtelenné lett, adja be a kulcsot. A »szabadelvű« közkereseti társaság azonban nem teszi ezt, hanem »moratoriumot« próbál kicsikarni az indemnitás csínyjével és e mellett mindenképen kenderőzni iparkodik száználmas vergődését, belső állapotát.

Az igazgatóság, vagy mondjuk kormány feje helyett a kormány szája, az igazságügyminiszter vezeti a küzdelmet és tőkéjét vesztett tőzsér módjára lármás beszéddel, harsogó szónoklatokkal próbálja leplezni a tönkrejutást. Vajjon meddig tarthat még ez a kiabáló szemfényvesztés? Megmozdul-e már egyszer az ország közvéleménye, hogy kimondja a csődöt a hitelét eljátszott »politikai társaság« fölött.

És vajjon a bukott társaság nyomában nem támad-e ismét egy új cég, melynek csak a neve lesz más, de lényege, célja ugyanaz, mint elődeé?

Avagy lesz-e a fölébredt közvéleménynek elegendő ereje arra, hogy végképen elsöpörje a földszinéről a mai erkölcstelen rendszert; és elsöpörje mindazt, ami hozzá tartozik: a korrupciót, a kortes hivatalnoksereget, az elvekkkel üzérkedő politikai társaságokat.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése október 22-én.

Egy rövidke ülése volt szombaton a képviselőháznak, melynek napirendjét mindössze két interpelláció tette ki. — Beöthy Ákos a »Katonai Lapok« ismeretes ügyében vonta kérdőre a honvédelmi minisztert, Ádám Sándor pedig a belügyminiszterrel sürgette meg a m-turi jégkárosultak javára teendő intézkedéseket.

A napirend előtt Ugron Gábor konstatálta azt a furcsaságot, hogy a budapesti és bécsi német lapok a miniszterelnöknek Useláczra vonatkozólag tett tegnapi kijelentéseit megnyitva közölték. A felszólalás célja természetesen nem volt egyéb, mint a miniszterelnöki nyilatkozat valóságos értelmének a megállapítása s ezt a célt el is érte.

Most már szombatig nem lesz ülés, mert a kormány a törvényhozásnak nem tud munkát adni.

Péchy Tamás elnök megnyitja az ülést, Ugron Gábor a napirend előtt felszólal s kérdi az elnököt, hogy midőn a »Neue Freie Presse« és a »P. Lloyd« a miniszterelnök tegnapi válaszában azt a részét, hogy a hadügyminiszter Uselácznak roszását fejezte ki, — egybehangozón elferdítve úgy közlik, — mintha nem roszását, csak kifogásolását fejezte volna ki, nem volna-e mód ezen segíteni. (Nagy zaj. Kiáltások a szélsőbalon: »Hamisítanak!«)

Elnök a kérdésre megjegyzi, hogy mindenesetre az a szöveg helyes, melyet az országgyűlési napló közölt.

Ezután a harmadszori felolvasásban is elfogadják a honvédelmi tárcaánál szükségessé vált 500,000 ftos póthitelről szóló törvényjavaslatot.

Beöthy Ákos interpellációt intéz a honvédelmi miniszterhez a miatt, hogy a »Katonai Lapok«-at, mert az önkéntesek 2 évi szolgálata miatt tárgyilagosan felszólalt, eltiltotta. Maguk a tisztek elismerik, hogy a megbukott önkéntesek 2-ik évi szolgálatra való kényszerítése célszerűtlen s fáj a szívük, ha különben intelligens, de katonai szolgálatra kevésbé alkalmas ifjakat meg kell buktatniok. Hasonló szellemben irt az osztrák Reichswehr, — mely

pedig a közös a hadügyi kormánylyal van összeköttetésben.

Fölvassa Fejérváry br. honvédelmi miniszter körrendeletét, hogy a ház élvezze a hivatalos stílust, (Nagy derűtség.) melyben a miniszter a Katonai Lapok eltiltását rendeli.

Kaas Ivor br.: Nemzeti politika és szabadelvűség!

Ugron Gábor: Ilyesmiért másutt a minisztert meglynchelnék.

Beöthy Ákos egyelőre nem akarja feszegetni a dolgot, hanem megkívánja hallgatni a minisztert, a kihez a következő kérdéseket intézi:

1. Való-e az a miniszteri rendelet, mely a lapokban a »Katonai Lapok« tárgyában megjelent?

2. Mit ért a miniszter ur az alatt, hogy a katonai hatóságok ily értelemben intézkedjenek?

3. Ha igaz, mivel tudja eljárását indokolni?

Az interpellációt közlik a honvédelmi miniszterrel.

Ádám Sándor a mezőturi jégkárosultak érdekében interpellálta a belügyminisztert, a kitől reméli, hogy sietni fog a mezőturi jégkárosultak gyámolítására.

Az interpellációt közlik a belügyminiszterrel.

A legközelebbi ülés szombaton lesz.

BELFÖLD.

A képviselőház a kormány szándéka szerint — mint a »Bud. Korr.« értesül — a delegáció ülészaka előtt még több kisebb törvényjavaslatot fog tárgyalni, köztük első sorban a határjelek védelméről, továbbá a nemzetközi szállítási jogról szóló törvényjavaslatot. A nemzetközi szállítási törvényre vonatkozó egyezmény még ez vége előtt ratifikálandó az egyezményt kötött államok közt.

Róman egyházkongresszus. A Nagyszében tartott gör. kel. róman egyházkongresszust tizenegy napi tanácskozás után szombaton délután bezárták.

Szerb egyházi kongresszus. Baró Nikolics Fedor, a szerb kongresszusi biztos Dorgovics Dusan miniszteri titkár kíséretében a püspöki zsinat megnyitására szombaton este Karlóczára utazott. Ugyane célból elutaztak Karlóczára Stojkovits budai g. k. püspök és Popovics István a Tökölyanum igazgatója.

egész elandalodva hallgatta a párja után kesergő fülemile esdeklő szerelmi szavait.

Mily szép idők lehettek azok is, mikor a völgyben lent ügöző bajnok kürtje szavára a várból kürt felelt vissza. Mert ily módon jelezték a szives vendéglátás hívó szavát a vendégnek, a jó barátoknak s az éber őrködés komor hangját a ravasz ellenségnek.

Mily nagy idők lehettek azok is, mikor a várur diadálmas serge élén esengő-bongó harmonák zengése mellett tért meg ősi várába, hogy ölelhessen szép nejét s gyermekeit. A kik számára drága ajándokok gyanánt kelet gyöngyeit, perzsia szőnyegjeit, levante selymét, a dél fűszeres gyümölcseit s hitetlen rabszolgák raját hozta és a kik őt talán ama erkélyről üdvözölték kendő lobogtatva, melynek még romjai is oly hivatagolag intenek le — felénk, felénk a völgye — törpe fiai felé.

Mily magasatos lehetett az is, midőn a csatában megsebesült bajnok, imádott neje, családja s hű szolgálói körében, feledve mindent és mindenektől, e kies völgy rejtek várában vonult meg. Szívére a szerelem, beteg testére pedig az ezerjő fű gyógyírját rakva. Egyedül hű családjának, szerelmének élve keresett gyógyulást, ha megsértetett feledést.

De midőn a haza veszélyben forgott, feledett mindent. A vészkiáltásra elhagyta kedveseit és tündéri otthonát, hogy talán újabb babért, sebet vagy éppen halált keressen, mert tudta és hitte, hogy: »halni a hazáért mideneknél szebb, dicsőbb!«

Betelve a bámulattal, iparkodtunk a falut elérni. Vihar volt kitoró felben. Ép ezért szívünk egész megkönnyebbedett, mikor átléptük a parasztház küszöbét. A tágas, meszelt faluszobát kandalló lobogó tüze melegítette s tette barátságosabbá.

Majd megvacsoráltunk. Vacsora után összeültünk a háziakkal és a »tanyára« begyűlt szomszédokkal.

A sok szóbeszédben és tere-ferében felhozódott a Géczy-ek várának története is. Én azt, mit róla hallottam, igyekszem úgy előadni, mint tudom és eszembe jut.

— Sok száz évvel ezelőtt, kezdte a regét Hunyady János gazd'uram, volt Erdélyországának egy hatalmas »vajdája«, a mint az öregek mondják.

Ez a vajda Géczy Imre uram eökgyelme volt. Hires ember a maga korában. Nagy gavallér, különösen az asszonyok körül. Szerették is nagyon, de nem a — férjek.

Egyszer is, mikor bent járt a »kulcsos városban«*) meglátott és megszeretett egy szép menyecskét, ki valami nagyszájú csizmadia-nak volt a felesége. Mihamar elcsábította a szép lónkát, mert ez volt a menyecske neve, és megszöktette, elrabolta.

Ne hogy pedig a csizmadia valami nagy »patáliát« csapjon, czéhmaster volt, félni lehetett tőle, hát ide hozta a szép asszonyt a rejtett völgybe, hol várkastélyt is épített számára. Itt éltek sokáig békességben és boldogságban a hatalmas főúr meg a szép lónka, ki talán azelőtt se igen kedvelte a szurtos »na' száju« mester uramat.

A csizmadia azonban nem nyughatott, mindig kereste a feleségét, míg egyszer, hogy-hogy nem, betoppantott a rejtett völgybe.

A vajda meg a szép asszony éppen kint ültek a várkapu előtt. A csizmadia meglátta őket. Rögtön felismerte »világ szép« nejét. Lár-mázott, kiabált, hogy így teszen, úgy teszen, ha neki igazságot nem szolgáltatnak s vissza nem adják jogos tulajdonát!...

A vajda is megijedt, mert félt, hogy törvénybe fogják idézni. — Kérdezte a szájjas

*) Kolozsvárt hívják így.

A horvát tartománygyűlés. A horvát hivatalos lap közzéteszi a horvát tartománygyűlésnek nov. 16-ára való összehívását.

A Horánszky és Szilágyi affaire. Szilágyi Dezső igazságügyminiszter szombaton délután megbízottai gyanánt Szell Kálmánt és gróf Keglevich Istvánt nevezte meg. Az igazságügyminiszter megbízottai, valamint a Horánszky Nándor megbízottai, báró Kaas Ivor és Bolgár Ferencz, szombaton este 10 órakor a nemzeti kaszinóban jöttek össze s hosszabb időn át értekeztek. — Mindkét részről történt felvilágosítások után konstatáltak, hogy kölcsönös félreértések forogtak fenn, melyek tisztázásával az ügy tárgyalánna lett.

KÜLFÖLD.

Tilalom a zsidók ellen. A »Novoje Vremja« szerint híre jár, hogy a zidóknak az egész birodalom területén el akarják tiltani a gabonaszállításokban való részvételt, valamint a szesz és szeszitalok gyártását és az azokkal való kereskedést, kivéve, ha e cikkeket kivitellel gyártják.

Forradalom Paraguayban. A »New-York Herald« tudósítása szerint Paraguayban forradalom tört ki. A fölkelők Vera őrnagy és Machin szabadelvű képviselő vezetése alatt megtámadták a Nino ezredes által vezényelt katonaságot. Kétségbeesett harc fejlődött ki, végre is Vera őrnagy, Machin képviselő és a többi fölkelők megfutottak. A zendülők tizenembert vesztettek; a kormány csapataiból Nino és Osurn ezredesek és hat ember esett el.

Uj béke-liga. A »Figaro« állítólag hiteles kopenhágai forrásból jelenti, hogy Fredenborgba egy új béke-liga alakítását be-zélték meg, melybe Oroszország, Görögország, Szerbia, Montenegró, Svédország, Dánia és Franciaország lépnek be. A liga létezését januárban akarnák köztudomásra hozni. Vezetésével természetesen a cázár volna megbízna. A liga célja, hogy nemzetközi kérdéseket elintézzon s lassankint a hadi létszám leszállítására törekedjék.

Kereskedelmi szerződések. A »Nordd. Allg. Ztg.« értesülése szerint az Olaszországgal és Ausztria-Magyarországgal kötendő kereskedelmi szerződéseket előreláthatólag november második felének első napjaiban fogják a német birodalmi gyűlés elé terjeszteni.

A zsidók üldözése Oroszországban. Október 11-én nagy zsidóellenes zavargások voltak Csernikov Oroszországi kerület Stradobub nevű városában, melyek egy egész városrészt szétrombolásával s a zsidó lakosság nagyrészenek megsebesülésével, sőt sokak megölésével végződtek. A megölt emberek

csizmadiától, hogy mit lármázik, mit akar és kit keres?

— De biz a ravasz csizmadia csak az utolsó kérdésre adott választ, mondván:

— E g y a s s z o n y t k é t f ü l e v e l !

A váru megértette a cseles szót és azt mondta a csizmadiának, hogy:

— A k é t f ü l e t m e g k a p o d , d e a z a s s z o n y t m á r c s a k m e g t a r t o m m a g a m n a k !

Ezért ajándékozta volna — kárpótlás képpen — a csizmadiának:

— O l á h F ü l e s M a g y a r F ü l e k ö z s e g e k e t ! » fejezte be mondókáját Hunyady János uram.

Színészegyesület és a millenium.

A milleniumi kiállításban az országos színészegyesület is részt fog venni. Az egyesület elnöksége egy külön osztályban, vagy pavilonban fogja színészi kiállítását rendezni. — Ugyancsak az ezer éves ünnepélyre az országos színészegyesület nagyobb összegű pályadíjjal ki a nemzeti színház, — esetleg a tud. akadémia hozzájárulásával egy a magyarok bejövételét, illetőleg a honfoglalást tárgyozó színműre.

számát harminczra teszik, ötszáz pedig súlyosabb lövés sebet kaptak. A rendőrség közözi fraternizáltak a zavargás főkolompósaival csak a katonaság igyekezett a rendet helyreállítani. Az anarhisták azt a hirt terjesztik, hogy a zsidók nagymennyiségű gabonát vásároltak össze, hogy a buza árát ezzel növeljék.

A költségvetés tárgyalása.

A belügyminiszterium költségvetése a p. ü. bizottság előtt.

A képviselőház pénzügyi bizottsága szombaton tartott ülésében a belügyi tárca költségvetését tárgyalta. Előadó Gajari Ödön volt.

A központi kiadásoknál Latkóczy utal arra, hogy az ideai szerfelett kedvezőtlen termés folytán egyes vidékeken, főleg a felvidékeken inségtől lehet tartani. Kérde, hogy az egyes főispánok tettek-e a miniszterhez ez ügyben hivatalos fölterjesztéseket?

Szapáry Gyula gróf miniszterelnök tudatja, hogy a felvidéken rossz burgonyatermés következtében előállható bajokról van tudomása s kész a szükséges intézkedéseket megtenni.

Horánszky figyelmébe ajánlja a miniszternek az ország más vidékeit is.

Pázmány feleliti, hogy több megyében a virilisták közé mindenféle idegen embereket, nem magyar állampolgárokat is felvesznek, mire Szapáry gróf azzal felelt, hogy a visszas eljárást ellen a törvényes orvoslás útjára kell lépni.

Hefi a választók összeírása körül előfordult visszaélésekre hívja fel a miniszter figyelmét s ily irányban sorolta fel Horánszky is kifogásait a hatósági közegek eljárása ellen.

Szapáry gróf miniszterelnök beismeri, hogy a választási törvénynek vannak hibái s az összeírás módját ő sem tartja kielégítőnek. Beismeri azt is, hogy e hiányokon segíteni kell.

Hefi azt tartja, hogy legnépszerűbb lenne a választási székhelyekkel felhagyni s a képviselőválasztásokat körjegyzőségek szerint ejteni meg.

A színművészeti kiadásoknál Pázmány kiemeli, hogy az opera nem felel meg a reá fordított nagy áldozatoknak s sokkal helyesebb lenne azt magánvállalkozóknak kiadni. Az opera szerinte nem nemzeti intézet, a reá fordított összeget sokkal helyesebb lenne a vidéki színeszet istápolására fordítani. Szapáry gróf miniszterelnök jobbnak tartja, hogy a kormány befolyást gyakorolhat az operára, mintha az bérbe adatnék.

A közbiztonsági kiadásoknál Pázmány a csendőrség létszámának szaporítását sürgeti. A vándorczigányokkal szemben erélyes intézkedéseket tart szükségesnek. Szapáry gróf miniszterelnök megnyugtatólag válaszol.

Az utlevél-ügy megbeszélése után a tárca többi tételei vita nélkül meg-zavaztattak.

Ujdonságok.

*** A Csokonai kör ülése.** A csokonai kör szombaton délután tartott ülésén Vértessy Arnold elnökölt, kijelenti, hogy a tagok örvendetes számban szaporodtak. Ugyancsak jelenti az elnök, hogy a Szabolcska Mihály költeményei is kivannak már nyomva, úgy hogy azt nemsokára expedálni is lehet. Megállapították a november 17-iki Csokonai emlékünnepele programját is. A Csokonai kismester-utczai születés házat emléktáblával jelöndik meg. A program a következő lesz: Nov. 27-én d. u. 3 órakor ünnepély a születési háznál. Énekel a főiskolai énekkar, beszé-

det mond Vértessy Arnold elnök, azán ismét enek következik. Este ünnepélyes felolvasás lesz. Az elnök Vértessy Arnold megnyitó szavai után Szabolcska Mihály ódáját fogják felolvasni. A felolvasásokban részt vesznek Géressy Kálmán és Komlóssy Arthur urak is. Valószínűleg Komócsy József koszorus költőnk is lejövend az ünnepélyre. Este vacsora és táncmulatság. Határozatilag kimondták azt is, hogy évkönyvet fognak kiadni, melynek az elkészítésére 300 frtot szavaztak meg. E könyvet a tagok ingyen kapják. Ezzel a gyűlés véget ért.

*** Város adózása.** Lovassy Károly az adóügy osztály vezetője összeállítása szerint: Debreczen város közönségére és a városra mint erkölcsi testületre 1861-től 1891-ig vagyis harmincz év alatt összesen 10.597,312 frt 34 kr. állami egyenes adót vetett ki a kincstár és ebből f. évi okt. 1-ig 10.259,703 frt 83 kr. van le fizetve.

A folyó 1891. évi egyenes adókiivetés 556,05306 —, a mult év végén mutatkozott hátralék 22,790.86 a szept. 1-ig történyt szaporodások és törlések számbevételével a végleges tartozás 739,431 frt 06 kr. okt. 1-ig befizettetett 40,209.259 frt.

A fentebb említett 556,052 frt ideai adón kívül az adó ügyosztály erre az évre még a következő adónemeket vetette ki: utadó 52.225 frt 70 kr hadmentességi adó 5310 frt, iparkamarai díj 3563 frt 79 kr, járdaköltség 4686 frt 14 kr, fegyveradó 23 frt. — Ezek együttvéve **621.861 frt 70 krt** tesznek, a miből a lakosságra fejenként több mint 10 frt esik.

Harmincz év alatt az évközi adó szaporodások 723,426 frtra, míg a törlések, elengedések 537,044 frtra rugnak.

Városunknak adóterhe 1861. óta több mint megkétszereződött, vagyis körülbelül 140%-tel növekedett.

*** Lelkészjelölés.** A csegei lelkészi állomásra f. hó 19-ikén 16 pályázó közül — egy pályázó a jelölés előtt viszalépvén — kijelöltettek: Bertalan Gábor csegei, K ö v e n d i Dénes h.-nánási, Nagy József h.-szoboszlói, — N y a k a s Balázs sz.-mihályi és Szabó János h.-m.-vásárhelyi segédlelkészek. — A választás november 15-ikére tüzett ki.

*** A debreczeni kir tábla elnöke vizsgálaton.** P u k y Gyula, táblai elnök, e napokban a nyiregyházi kir. törvényszék elnökének, Megyery Géznak a társaságában a kisvárdai kir. járásbírósgot meglátogatta, vizsgálat alá vette. A vizsgálat végével az elnök a tapasztalt rend fölött elismerését nyilvánította Vay Péter kir. járásbíró előtt. Az elnöknel ottléte alatt az ügyvédi kar testületileg tisztelgett.

*** Ne adjanak neki.** Ez a legújabb mottó. Hogy ne adjanak neki. A férfi, aki ezzel a szóval vonult be ünnepélyesen a városház azon nevezetes hivatalába, ahol a kihágási ügyek tárgyalatnak. A férfi igen tiszteletreméltó alak, egyike külvárosi társadalmunk kitünőségeinek. Csöndes kívánságoknak ad kifejezést.

Ne adjanak neki többet — dűnyögi. — Ne, ne adjanak neki.

A bíró egy pettyet el van csodálkozva a kifejezésen. — Hogy kinek és mit ne adjunk, czimbora — kérde.

— H á t a f i a m n a k b o r t a k o r c s m á k b a n f e l l i a k o m o l y u r . N a g y o t ü t a k e z e v e l a l e v e g ő b e é s s z o m o r u a n t e s z i h o z z á : M e r t m á r é j s z a k á n a k n e z i a d é l u t á n t i s .

*** A pacsuli.** Szörnyű szag volt ez. Az egész folyosón tüszkölték tőle, akik csak ott álltak. Behatolt az összes szobákba és megköhögötte a vén hivatalnokokat. Honnan jöhet ez a szörnyen »előkelő« illat. Tanakodtak rajta sokáig a szobákban. De nem bírták kitalálni. Hogy micsoda nagy ur járhatott itten. Végül aztán kiderült a titok. Egy rabot kísérték ki egyik rendőrbiztos szobájából. Ennek a rongyaiból aradt ki az illat. Ahogy kísérték le a börtönbe, büszkén mutogatta a társainak a pacsulis flacont: — Ekkora urak legyetek!

* **Révész Bálint emlékezete.** A »D. Protestáns Lap« október 24-iki száma igen érdekes és értékes adatokat közöl felejthetetlen emlékü püspökünk, Révész Bálint felől. E nevezett lapban nagytiszteletű Thót Ferencz, Jóó István, Dávidházy János és Tóth Sámuel urak méltatják külön és külön czikkeiben elhunyt jelesünk életét, áldásos működését, kiváló, számtalan érdemeit. A lapot, mely Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében szerzhető meg, ajánljuk olvasóink figyelmébe.

* **Huszonöt éves tanári jubileum.** A debreczeni főiskolai tanárok f. e. nov. 6. vagy 7-én ünnepélyvel készült megülni ket tisztelt tanártársának, Tóth Sámuel és Balogh Ferencz theologiai tanároknak azon napokon betöltött 25 é. tanári működését. Ez ünnepély azonban a közbejött nagy gyász és egyéb gátló akadályok következtében későbbi időre halasztatik el.

* **Szállítás a közös hadsereg részére.** A nagym. es. kir. hadügyminiszterium a közös hadsereg részére 1893 január 1-től további 5, — esetleg több évre szükséges készczikkek, (mint ingek, labravalók, vászontűrűk, közők, ágyneműk) és calicóanyagok szállítása tárgyában pályázatot hirdetett, melyből kiemeltük, hogy a szállításban csak arra képes, a magyar korona területén lakó iparosok vehetnek részt, kiknek társaságba kell alakulni; a szállítás valamely ruharaktár összes szükségletére szólhat csupán, mely a budapesti ruharaktár illetőleg 390 ezer frtot képvisel évenként. A hirdetmény egyéb feltételei, — valamint a szerződési minta és a szállítandó czikkek menyi-égét tartalmazó füzetek az alólirt kereskedelmi és iparkamara hivatalában (N. Hatvan-utca 1445 sz.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők. — az egyes czikkekre vonatkozó minták pedig es. és kir. hadügyminiszterium útján a brünni, budapesti, gráci kaiser-oberdorfi fő, — és a karlsburgi fiók ruharaktárak felügyelőségétől pénzért megszerzhetők. Debreczen 1891 október 21. A kereskedelmi és iparkamara.

* **Az utcáról.** Csinos, fiatal 15 esztendő libácska sétal a piacutczán édes atya kíséretében. Feltűnik neki, hogy egy deli fiatal ember, mily epedő pillantásokat vet feleje. — Megilletődik s meglepetésében oda fordulva papájához, üde piros ajkait következő beszédre nyitja fel:

— Nézd csak papa, ez a fiatal ember, a kivel most találkoztunk, kétszer is vissza nézett utánam.

Összevonja ám szemöldeit a papa mondván:

— Hát hogy tudod te, hogy visszanezett?

Mire a hamis kicsi, aki úgy elszóltta magát, kénytelen volt naivul előrukkolni a kényes magyarazattal:

— Hát mert én is visszaneztem.

* **Eljegyzés.** Szentgyörgyi József, városi tisztviselő f. hó 25-én váltott jegyet Rácz György városi gyámpénztári hivatalnok kedves és szép unokájával Rácz Juliska kislánnyal. Az eljegyzési ünnepély szűk családi körben tartott meg. Szerencsét és boldogságot kívánunk a fiatal párnak!

* **Hazafiatalan pópá.** Nem akarja némely pópá megszeretni Magyarországot. Csak haragszanak reánk. Ez is egy diszpeldány. Mint Temesvárról írják, Mettanu János aradi gör. kel. román püspök, Petresku József remetei gör. kel. román lelkészt ki hivatalos közegek elleni ellenszegülés miatt két évi fogházra van eüítelve, állásától felfüggeszteni rendelte és a felfüggesztés eszközzésével Anka Péter temesvár-majorkülvárosi esperest bizta meg. Petreszku ellen számos bünyvizsgálat van folyamatban a kir. törvényszéknél; többek közt egy amiatt, mert nyilvánosan imádkozott, hogy jöjjenek el a muszkák Magyarországra és irtsák ki a magyar nemzetet.

* **Lövész verseny.** A tegnapi vasárnapi nap ismét lövész-versenyt tartottak a lövöldében. A sok jó »vasárnapi vadász« közül lövéseikkel, mint legjobbak kiténtek Fürst Ödön, ki a legjobb mély lövéssel 1 drb 2 frtos tallért és Dr. Bruttmann ezredorvos, ki a legtöbb körlovéssel 1 drb 1 frtos tallért nyert.

* **A női kereskedelmi tanfolyamra vonatkozó értesítés.** Közzoktatási m. kir. miniszter ur ó nagyméltóságának f. évi június hó 2-án 24.383. sz. a kelt rendelete folytán a debreczeni ev. ref. felső leányiskolával kapcsolatban létesített női kereskedelmi tanfolyamon a beiratások f. október hó 31-én szombaton d. u. 2—5 óráig és november hó 1-én vasárnap d. e. 10—1 óráig fognak végbemenni. A rendes előadások november hó 2-án hétfőn d. e. 10 órakor veszik kezdetüket. A főlvételi vizsgálatra kötelezett növendékekkel e vizsgálatok, a beiratást megelőzőleg f. október hó 30-án pénteken délelőtt 9 órától kezdve fognak megtartatni. Iskolahelyiségül az ev. ref. felső leányiskola czegléd-utcai épületében e czélra átalakított tanterem szolgál. Debreczen, 1891. október 26. Kiss József, kir. tanfelügyelő.

* **Elgázolt gyermek.** Tegnap a piacutczán egy huszár önkéntes fogatával — állítólag vigyázatlanságból, illetőleg gondatlanságból — elgázoltatott egy kisebb koru gyermeket. A kis fiu, Szilágyi Sándor a neve, orvosi kezelés alatt van. Bizonyára nem ártana a »huszár önkéntes urak« jó hírnevének sem, ha kissé több vigyázattal volnának, azon »komisz civiliz« személyiségek iránt is, kik nincsenek abban a feltűnően szerencsés helyzetben, hogy czifra sujtásos »angyalbörben« dicsérhessék az Ur szentséges nevét.

* **A kít biztosan megsegít az Isten.** Szegény, öreg »naplesi Kuku Balázs« nagyon megjárta, kitétték a szürét az »ispotályból«, hol mint a nemes város szegénye igyekezett bagóval, szivarvégekkel, hébe-hóba egy kis pálinkával is, megédesíteni szomorú éltének keserű napjait. Már azt hitte, hogy örök időkig fognak tartani ezek az »aranyéjszék« napok, mikor sorsa váratlanul rosszra fordult és neki — szegénynek válni kellett az »ispotály« barátságos »fűzhelyétől. A válás keserveit a miatt kellett el-illetőleg átszenvednie, mert az öreg »kötyögös« fejével sokszor ellene tett az intézet törvényeinek. Egy-két garas mindig akadt, de legfőbbképpen azért, mert »perselyes« volt az Isten adta aggja. Mikor tudatták vele, hogy czok-mókjait, ringyét-rongyát összeszedve távozzék, ily önértetes szavakban tört ki:

— Mindegy na! Mindegy mán! Busuljék a lu, de én nem. Minek? Ugy is megsegít még engem az Isten s leszek még én — koldus az ispotályban!

* **Jeles ember.** Lopás miatt kísérnek be egy embert a kapitánysághoz, valami elzülött mesterember lehet. A »kóvartély« adó-asszonya Sz.-né azzal a váddal illeti, hogy elopta volna tőle a posta takarékpénztári könyvecskéjét, mely nem kevesebb, mint 4 kemény százas bankóról szól. A Jóska, a részeges csavargó tagadásban van. A kapitány megmotoztatja, megtalálják az inge alatt az értékes könyvecskét. Jóska azonban ennek daczára is tagadja a lopást, s ily fortélyoson védekezik:

— Igaz, ugymond, hogy a könyvecskét megtalálták nálam, de ez semmit sem bizonyít a mellet, hogy én tettem volna az ingem alá.

— Hát ki tette volna más? — kérdé a kapitány.

A vádlott vállat vont, magasra huzza a szemöldökét és így felel:

— Azt voltaképen senki sem tudhatja.

* **Az aranyparaszt.** Meghalt a sárreü aranyparaszt. Parasztgrófnak is nevezték Borzas Sándor uramat Szeghalmán, a hol 65 éves korában bucsut mondott az árnyékvilágnak. Huszonégy hold földet örökölt az atyjától és nyolczszázat hagyott a hét gyermekének, azon a 400.000 frt készpénzen, töméntelen gulyán és nyájon, házon és szőlőn kívül, a melyet hangyaszorgalmával szerzett. Egész életében csak lebbencs-levessal és esett birkahussal élt; télen ugyan ölt egy-egy emsét, de csak azért, hogy cseledjeinek legyen miből kiadni a konvencziószalonját. Annyi volt a pénze, hogy nem tudta mit csináljon vele. Néhány év előtt D'Orsay gróftól nagyobb földterületet vásárolt; ekkor a földet árát ezústben talycskán küldte be a posta hivatalhoz. Gyermekéit nem taníttatta, a béresek és kocsisok közt dolgoztatta őket.

* **Sok a nyulpecsenye.** Sok ám, csakhogy még elevenbörben szaladgál a mezőkön. A vadászok azt mondják, hogy hallatlanul elszaporodtak a nyulak a debreczeni határban. Egyes szavahihető nimródok pláne úgy beszélnek borocská mellett, hogy maholnap fegyver nélkül ki nem lehet menni a határba, mert a nyulak kirugják a zember szemét.

A könyörülő szív.

Egy részeg uri ember, ki inasa karjára támaszkodva bukdácsol a drága otthon fele, meglát egy másik holt részeg embert, a ki az utszéli árok poc-sétájába dülve, alussza az igazak álmát. Az irgalom-érzete járja át szívet és dadogó hangon a következő szavakat intézi inasához:

»Janesi! ? Halld! ? Nem halld? Tamaszsz engem ide a kerítéshez, azt — azt a másik részeg disznót pedig emeld fel és huzd ki az árokból!...«

* **Vállalkozók figyelmébe.** A mohács-pécsi vasut igazgatósága vonalai részére az 1892-ik évben szükséges anyagszerek és leltári tárgyak beszerzése tárgyában pályázatot hirdetett, mely körülményt midőn az érdekelt körök tudomására hozzuk, megjegyezzük, miszerint az előirányzott anyagszerek és leltári tárgyak jegyzéke az alólirt keresk. és iparkamara hivatalában (n.-hatvan u. 1445 sz.) a rajzok, minták és közelebbi szállítási feltételek pedig nevezett igazgatóság anyagkezelési szakosztályánál (Budapest, VI-ik ker. Andrássy-ut 2 sz. 3 emelet) a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Az ajánlatok közvetlenül az »I. es. és kir. szab. Dunagőzhajózási társaság igazgatóságához Becc« címzendők illetve küldendők. Debreczen, 1891. okt. 20. A keresk. és iparkamara.

Magyar konyak erős konkurencziát csinál a francia konyaknak már évek óta s ma már nagy tért hódított itthon e hazai ipartermény. Tudvalevő, hogy a francziák akkor, a mikor otthon rossz szüret volt, konyakjukat Magyarországra égettették és csak a véleges desztilláció czéljából vitték haza és így francia vignettában mint francia termék került e tulajdonképeni magyar gyártmány ismét haza. Magyarországon végre belátták, hogy esztelenség a konyakgyártással járó nagy hasznót idegeneknek átengedni s a kormány s az arisztokracia támogatásával nálunk is meghonosították ezt az iparágat, mely nagy jövőnek nézhet elé. A konyakgyártással arisztokratáink közül különösen Keglevich gróf, Nádasdy gróf s legujabban Eszterházy Géza gróf foglalkoznak. Az uttöbbinak gyára, mely Angyalföldi konyak és pezsgőborgyár czimtel visel, fel van szerelve a technika minden idevágó vívmányával. — A gépházban két Egro-féle desztilláló készülék áll, melyek külön-külön 4000 liter hort képesek feldolgozni naponként. Az óriási pinczék telvék konyakkal, mely nagy részét korábbi évek terméséből készült, mivel ennek a czikknek tudvalevőleg egy ideig pihenni kell. Különösen dicsérik Esterházy grófnak négy csillagos konyakját, gyöngéd tüze s kellemes ize miatt.

A kapitány előtt.

— Panasztétel. —

(Talyigás melodráma.)

— Csés jau napot kívánok! köszön be a mezőrendőr kapitány urékhoz, Piritós Kovács Mihály uram.

— Adjon Isten kendnek is! hangzik a válasz.

— Rám férne uram! mond komoran az öreg.

— No mi jót hozott Mihály gazdát?

— Jaut? jaut? Nem az ilyen embernél kell azt keresni tekintetes uram! válaszolt Mihály jó borizü hangon; különben rezes orra is elég »példásan« mutatja, hogy a gazd'uram nem utálja a »szeszélyes« italokat. A bu, a bánat, kesergés kergetett engem ide — uram!

— Sacrebleu! sug oda a fogalmazó ur a dijnok urnak, ez hosszú história leend!

— Mán pedig ugy van az kirem alásson, akár »száraz kü«, akár nem, hogy nagy sorom van nékem. P a n a s z t i t e l végett jöttem vón'. Mir' mer' hogy oly nagy az én mély bánatom, hogy még ki se lehet mondani azt — egyszerre.

— Ugyan halljuk hát?

— Biz ugy vaut az kirem, hogy a mult kedden kimegyek a lúvásárba. A »fináncz«-ot, azt a kesely faru lovat hajtottam ki, a kibe a tekintetes urnak is mindig nagy gyönyörüsége vaut! Kihajtom, mondok, csapok egy kis vásárt. Váltig mondogatta ugyan az asszony, hogy így, hogy úgy nem jau lesz ennek a víge, de nem hallgattam rá. Kimentem a vásárba. Elhittam »nyaucz font Mónár« meg »pernyevágó Fábjan Baláz« komáékat is. Ű kemeék megjöttek egy-két száura, ismerték jól a szokásomat az — áldomástitel erányába! Jó vásárt csináltunk. A »földig fenék« zsidó vette meg a lovat 25 osztrák forintokir. Szíp piz! Ittunk is, de nyakhajlásig. Csürhe hajtásra szípen be is törülköztünk. Már csak bevallom bűnomet. Riszeg vautam én is!

— Részeg kend most is! szólott közbe a kapitány ur, ki elunta a sok üres szót hallgatni. Disznók párja kend, alig tud a lábán állani!

— É-e-én!! Én vónék riszeg? Én? Mán hogy én nem tudok a lábamon állani? Már azt meg én mondom, én Piritós Kovács Mihály, hogy nem vagyok én részeg csak a — lipist ezifrázom!

— Jól van, jól! Csak folytassa!

— Hát hol is hagytuk vón' el. Igen ott, hogy részeg voltunk. Nagy ijszaka vaut, mikorára haza találtam. Bár ne mentem vón' haza, akkor — mondja zokogó hangon Mihály, — most minden jau l vóna! A R á c h e l mán aludt is. Hiába költögettem, csak nem akart ebredni, pedig hát mégse aludt a hunczutja. Szólok hozzá szípen, szólok hozzá csunyan, csak nem akar hangot adni az — asszony. Mert tetszik tudni kirem alásson, olyan fajta asszony ez, mint akár csak az lú, a ki »erköcsö«, ha megbicsakolja magát, hát még két hétig sincs hozzám egy szíp szava. Ráchel, mondok neki, ne bolondozz, hanem csülökre, osz' hoz'd bé szaporán azt a vizes kantát, a kit bádoghól öntött a fazekas. Ímelygett, ígett a a gyomrom akárcsak egy »mészégető kemence. Asszongya az asszony nagy durczásan, hát ni, vin riszeges disztó, ha elutdott ken' a »pályinkás zsidóhoz« menni, akkor a pitvarba is kísétálhat, mir' mer', hogy ott vaut a viz. Kimentem, de a mireg csak ugy forrt bennem. Bemegyek, de a fejtörő játikot is bevittem magammal.

— Hát az a csoda játék mi fán terem Mihály?

— Biz' fán termett az kirem alásson! A nagyverdön termett, ott vágtam ki még — sarnyutógyfa korában. Felteszem az asztalra osz' oda szólok Ráchelnek, hanem osz'teg most »eszmilkedj« asszony, azt a füzfán fütölő rézesillagos mindensigít az — áldódnak! Osz'teg vacsora hozódjik! De az még erre a szíp szóra sem szolt semmit, csak — zokot.

— Jól van jól, mondok így magamba, mán látom, hogy akár »indé« akár »undé« meg kell ezt a »nóte« egy kis moresre tanítani. Emelem a fejtörőt, oda vágok, de csak a lámpást írte. Szípsígesen összetört. Ráchelt pedig csak a s z e l e cseszte meg egy kicsit, mégis — akkurátosan sirva fakadt. Ne bój na, vigasztalom, kitelik az a maga főtjából. De az asszony csak zokogott, aszondta, hogy elmegy. Na innen, hogy nem, de egy tapodtat sem, mig engem Piritós Kovács Mi-

hálnak hívják. De biz Ráchel nem hallgatott reám. Én marasztottam ugyan »erőnek erejével«, de biz ü csak elment, itt hagyott, azóta se' láttam!

Tisztára így van ez kirem alásson, bár a gonosz »társadalom« máhogy Rigó Rébék nénit, meg »jóljárt Szabó Pista« bácsit értem, mindenütt azt pletykálja, hogy megvertem vón' az asszonyt. Nem igaz abból kérem alásson egy árva szó sem, hisz most is ippeg ü miatta emiszt a bánat. Hisz ü miatta jöttem a fü-fü rendőr urakhoz, hogy tegyenek nekem igazságot. Mer' hát az vón' az én p a n a s z o m, tetszik tudni, mán csak azt is elmondom, ha annyira vagyunk, hogy mióta ez a Ráchel elment, nincsen nyugtom, mindig a korcsmába vigasztalom magamat. Elbusultam mán a »fináncz« árát is, de meg az a harmadfü, rugott bornyu is utána ment Ráchelnek, a kire még a »jau Isten« is nevetve nízett az mennyei trónusáról, ha szíp marháat akart látni. Máskülben, hogy szót ne felejtsek, hát soha sem vótam én »peréda« ember, de most azzá váltam, mióta asszony nincs a háznál. Ippeg azír' arra kirem a fü-fü rendőr kapitány urat, hogyha — máskíppen nem lehet, — hát »erőnek erejével« is tartson vissza engemet a »perédálástul«, meg osz'tán az asszonyt, Ráchelt is tessik haza »tránczferáltatni«, mert ü nélküle meg emiszt engemet a nagy bú és bánat! Hisz én nem nyulok hozzá egy szóval se, a multkor is, csak a — szele írte!

— Jól van Mihály! jól! A »peréda« Mihály pedig, mint a ki dolgát legjobban végezte, kidöcög az ajtón, megy egyenesen a »két galambokba« busulni, a hol is cigány mellett fujja kesergő szíve ezen legkeservebb nő-táját:

Jaj istenem, a mindenem,
Jaj hogy kell elfelejtenem,
Sok szíp szavaidat lelkem,
Kível vigasztaltál engem!

Paulus.

Különfélék.

* Szoknyás doktor. Pozsareváczi szerb helységben egy fiatal orosz hölgyet, — Epstei n Anna drt neveztek ki városi orvosossá, a ki a zürichi egyetemen szerezte tudori oklevelét. Minthogy a doktor kisasszony nagyon csinós, a pozsareváci férfiak újabb idő óta — nagyon sokat betegeskednek.

A persa sah kincsei 140 millió márka értéket képviselnek. Gyöngyök, rubintok és smaragdok képezik a gyűjteményt. Egyik legérdekesebb tárgya a gyűjteménynek a régi persa korona, mely virágserép formájú, csucsán egy tyuktojás nagyságu kőszőrületlen rubinttal; egy persa övön 18 fontnyi súlyu dragakövek vannak, egy kardhüvely tele van szórva, gyémántokkal, melyek közül a legkisebb is körömnagyságu. A legnagyobb smaragd akkora, mint egy dió s bele vannak véve mindazon uralkodók nevei, kik azt valaha bírták. A sah mindezen kincsekből európai körútján egyet se hordott magával, ellenben vele voltak legdrágább talismánjai. Ez utóbbiak közt van egy olyan is, mely birtokosát láthatatlanná képes tenni, ha az kerül minden érintkezést a szép nemmel. A sah azonban ezt a talismant nem akarja kipróbálni.

A kínai császár udvarából. A kínai császárt népe, tudvalevőleg, a »Nap és hold fiának«, »Tizezrek élete urának« nevezi, amely frázisok csak arról tesznek tanúságot, hogy a kínai nép majdnem isteni tiszteletben részesíti uralkodóját. Palotáját különbözőképen hívják. Nevezik »Kihallgatások csarnokának«, »Arany palotának«, »Czinóber« vagy »Rózsa-szin-csarnoknak«, »Aranyos« vagy »Mennyei lépcsőnek« stb. Trónja a sárkány trónja, mivel a kínai, ha császárára tekint, a sárkány ábrázatát látja, czimere is öt karmu sárkány. A császár minden hatalomnak, rangnak, kitüntetésnek forrása. A vallás feje és egyetlen, aki arra méltó, hogy egyenesen az éghez fordul-

hat. A törvények kutfeje, a kegyelem osztogatója, az egész birodalom az ő tulajdona. De azért még sem kényur, zsarnok, mivel a kínai alkotmány összes vonatkozásaiban félig köztársasági jelleget tüntet fel. A császárok fiági elsőbbség szerint öröklék a koronát. Ezt a sorrendet azonban az élő uralkodó többször megbontja és erőszakkal utódjává teszi valamelyik nem jogositott fiát, vagy rokonát. Magának a császárnak életmódját ósrégi szabályok határozzák meg s ideje a munka és üdülés között igen észszerűen van felosztva. — Telen-nyáron 3 órakor kél és egy kis gyomor-erősítő után ájtatoskodni megy a saját templomába. Erre magasrangú tisztviselőinek táviratait olvassa el, amelyeket egyenesen hozzá kell intézni. Reggel 7 óra tájban megreggelizik, azután első miniszterével állami ügyeket végez. Következik a fogadás, mely alatt az egyes miniszterek tesznek előterjesztéseket. D. e. 11 óra felé, mikor már az állami ügyek nagy részét elvégezték, vagy a hölgyek termébe megy vagy a kertben sétál D. u. 3—4 óra között van a nagy ebéd. Ezután a császár termébe visszavonul, ír és olvas, mig csak le nem fekszik. Ez körülbelül napnyugtakor történik.

Három millió egy szívért. Vacaresu kisasszony kárpótlása kérdésével foglalkozik most a román kormány, mely hajlandó egy bizonyos össze et fizetni a szerelmes kisasszonynak oly kikötéssel, ha kötelezi magát, hogy öt évig nemjön haza Romániába, hanem külföldön marad. A kárpótlási összeg állítólag három milli frank volna.

Vegyes hírek. Bombamerénylet. Reni mellett Bessarabiában a katonákkal megkötött külön vonat elé néhány bombát dobtak. Tíz katona meghalt, hat pedig súlyosan megsebesült. — Az éhség halottjai. A Don felső vidéken az éhtífusz pusztít s ezrével halnak bele az emberek. Kazán és Aztrakán kormányzóságokból menekülnek az inség elől az emberek. — A kolera Damaszkuszban kitörvén, a keresk. miniszter elrendelte, hogy a szíriai part kikötőiből — Jaffat meg beleértv — érkező hajókat hét napi megfigyelés alá vegyék. — Meggyilkolt uzsorás. Páris egyik hírhedt uzsorását, Olliviert éjjel lakásán megfojtották. Egész vagyonát elrabolták. Árvicek Angliában. Különösen Nyugat-Angliában a nagy esőzések következtében tartós áradás van. A gyonvert drótostót. Resiczán vad kegyetlenséggel agyonverték és kiraboltak egy szegény Matejku György nevű drótostót. A csendőrség Damaszkín Andrást — ki szintén a drótost-kötés mestere, fogta gyanuba és tartóztatta le.

Színház.

»Pázmán lovag« Berlinben. A berlini udvari opera intendánsa Hochberg gróf megszerezte a Dóczi-Strausz-féle vig opera előadási jogát. Az opera intendánsa e hó 19-én kötötte meg az erre vonatkozó szerződést Simrockkal, Strausz berlini zeneműkiadóval.

A színészek adója. Hallatlan, mi csoda nagyot haladt előre a színészet: azelőtt magára sem tudott keresni a színész, most meg már adót is fizet. Az igaz, hogy egy sincs a kijószántáboltenné. Az aradi igazgató küldte is be az adóhivatalba a szintársulat negyedévi adóját, amely 141 frtot tesz ki. Somlóék 194 frt évi adót fizetnek a keresetük után. Ez a nagy adófizetés persze a közönséget dicséri, amely lehetővé teszi a társulatnak az adófizetést is, de sokat mond Aradi Gerő becsületessége is, a ki ebben a tekintetben első helyen áll minden idők és társulatok direktora között.

Irodalom és művészet.

Erős kritika. Kabulban ugy látszik a kritikát is a kormány gyakorolja. Az afghanisztáni emir nem rég ítelt Mirza Ahmed Jan tisztviselő felett, kit sikkasztással vádoltak. A ur irodalmi plágiumokat is követett el. »Nem büntettek a sikkasztásért szolt az emir, mert az nincs bebizonyítva; de nem bocsáthatom meg hogy a Saadi és Hafiz műveiből

való tolvajlásokate. Büntetésül ugy össze-vissza szurkálták vastag tükkkel, hogy olyan lett, mint a szita.

Honvéd-Névkönyv. Az 1848/49-es honvédegyletek országos központi bizottsága főjegyzőjének, Mikár Zsigmondnak e című könyve, melyről megemlékeztünk, teljes névsorát adja az 1890-ben még életben volt 1848-49-es honvédeknek, betűrendes sorozatban, az ország nyolczvanhat honvéd-egylete szerint Degré Alajos és Sárkány Ferenc országos bizottsági alelnökök is intéztek a könyvben a bajtársakhoz nyílt levelet, ajánlva a könyvet egyszersmind köszöntet mondva a szerzőnek fáradságtalan buzgalmaért, amelylyel a könyvet összeállította. Az előszóban pedig maga a szerző, Mikár Zsigmond adja elő a könyv geneziséit, s azokat a nehézségeket, amelyekkel a roppant anyag összehordása járt. Sok kitartással, fáradsággal s ritka ügy-zerettel jöhetett csak létre e könyv s azért szerzője minden még élő régi honvédtől elismerést-érdemel.

TÖRVÉNYSZÉK

Legény-férj a törvényszék előtt.

A párisi törvényszék előtt a következő tragikomikus eset fordult elő: Léon Bauduin fiatal férj azzal van vádolva, hogy szeretőt tartott magánál az alatt, míg neje Nizzában tartózkodott. Hanem van ennek egy kis előzménye. Léon Bauduin Párisban, míg az École normale-ba való fölvételi vizsgálatra készült, nagybátyjánál, Gellérnél, egy dazdag embernél lakott, aki Venezuelában roppant vagyont szedett össze s akinek egy kreolnővel való házasságából egy gyönyörű, de nagyon regényes hailamu leánya származott, Angelina Gambettina Gellér vagy a hogy otthon hívták: Bettina. A két fiatalnak szomszédosága csakhamar gyöngéd jellegűt öltött. Bettina halálosan beleszeretett a fiatal emberbe. Léon (a József név megfelelőbb lett volna) kezdetben ellenállt minden esábitásnak, de végre is mind a ketten tizennyolcz évesek voltak s a szobáik is egymásba nyíltak. Ez szép, balzsamos, esendes tavaszi éjszaka... Ez a boldog idyll az egész nyáron át tartott s az ősz kezdetével már nyomai is mutatkoztak. Az öreg Gellér mód felett dühbe jött, de végre is nem tehetett mást, mint, hogy a két fiatalat összeházasítsa. Megtörtént a lakodalom, hanem mikor a vendégek elszéledtek s az új pároska vissza akart vonulni Gellér papa odaállt a paradicsom ajtajába, karofogta Léont, s szelíden visszatartotta, hogy addig oda be nem lép, míg — a vizsgát le nem teszi, kölyök vő nem kell. Léon savanyu lemondással fogta a lámpát, bekullogott tanulószobájába s elkezdett magolni. Feleségét pedig Gellérék elvitték magukkal Nizzába. Onnan Bettina egyre-másra küldte a szerelemtől lángoló leveleket, amelyek éppen jők, hogy Léon ne tudja letenni a vizsgát. Három esztendeig tanult a tiszteletbeli férj, s háromszor bukott meg a fölvételi vizsgán. Szomoruan handukolt a boulevardokon, amíg végre valahogy összeismerkedett egy kis masamódeleánnyal, akinek elpanaszolta minden bujábaját, csak azt az egyet nem árulta el, hogy már férj és apa. (Mert időközben a kisebbik Bettina is megszületett.) A kis divatruszlány azután megvigasztalta, később nála is lakott. Ezt Gellérék megtudták, pört indítottak ellene a családi állás megsértése miatt, de a bírák tekintetbe véve a fölös számú enyhítő körülményt, csak 50 frank pénzbírságra ítélték. Bettina azonban válópört indított ellene.

CSARNOK.

„EZEREK RÖGESZME“.

— Regény. —

Írta: **Dumas Sándor.**

Fordította: **Publik Ernő.**

(Folytatás.)

XI.

A haj-karperecz.

— Kedves tisztelendő ur — mondá Alliette — én rendkívül tisztelem önt, s tisztelem Czotte álláspontját; én hitelt adok az ön gonosz szellemeinek, s azok befolyásának, de határozottan tagadni vagyok kénytelen, hogy a halál az életet örökre kioltaná. A halál az emberi test átalakulásának csak egy módja, mely legfeljebb az emlékező tehetséget semmisíti meg. Ha ez az emlékező tehetség nem halna ki, mindenki emlékezhetnék a maga lelki vándorlásaira, kezdve a világ elejétől, a mai napig. Ez az a titok, mely a bölcsesség kövében lapang, ez az a titok, melyet Pythagorás felfedezett, amelyet a Saint-germaini gróf és Cagliostro feltalált, s amelyet én is ösmerek. Vanak lények, melyek soha sem halnak meg, ilyen vagyok én is!

— Alliette ur! — szölt közbe az orvos — nem lenne szives nekem most előre valamire engedélyt adni?

— Mire?

— Hogy temetése után egy hónappal a sirját felnyitathassam?

— Egy hónapra? Oh! akár kettő múlva, vagy egy év, vagy kettő múlva is... vagy amikor akarja; de vigyázzon, mert ha a holttesten elkövet valamit, ez annak a testnek fog ártani, melybe lelkem átvándorolt!

— Igy hát csakugyan hisz ebben az ostobaságban?

— E hitemben a tapasztalat meggyőző! — Ön látott volna ezek szerint egy ilyen élőhalottat?

— Igen!

— Nos Alliette ur, ugy is mindenki elmondta a maga meséjét, mondja el most maga is. Nagyon meglepne, ha ön lenne az, aki még a legközelebb jár a valószínűséghez.

— Akár valószínű, akár se, ugy mondom el, ahogy volt. Egyszer Strassburgból Lenkbe utaztam, Bazelbe érkezve leszálltam a postakocsiról és új szekeres után néztem. Ez idő alatt hallottam a Korona-vendéglőben, hogy egy bázeli kereskedő neje, aki három hónapos gyermeke halála feletti bánatában nehéz betegségbe esett, szinte Lenkbe készül a gyógyfürdő végett.

— Vendéglősöm azt is elbeszélte, hogy nagy fáradságra került rávenni ezt az asszonyt, hogy elhagyja az urát.

— Az asszony nem akart Bazelben maradni, a férj nem akart Lenkbe menni, végre aztán az egyiket a betegsége, a másikat az üzlete kényszerítette a válásra.

— Ez döntött, s én másnap reggel az asszonnyal együtt utra készültem. A szobaleányát is magával hozta. A negyedik ülést egy falusi pap foglalta el.

Nagyon nehezen válhattak el, ami onnan látszott, hogy az asszonyt kellemetlen előérzetek gyötörték, s a férj rendkívül izgatott volt.

— Aztán elindultunk.

— Este Mundischwill-be érkezünk. Utitársnőnk egész nap nyugtalan és izgatott volt.

— Napnyugtakor egy szekeret pillantott meg, amelyik Bazelbe tartott, s kis híjja, hogy vissza nem ment rajta haza a férjéhez.

— Másnap reggel 9 órakor folytattuk az utat. A nap gyorsan eltelt. Este hirtelen csak felkiált a mi betegünk: »Kocsis! álljon meg, valaki szalad utánunk!«

— Én kinéztem a koci ablakán.

— Csalódik asszonyom! — mondtam — az ut teljesen üres!

— Sajátságos! — susogá halkan. — Én pedig lódobogást hallok!

— Először azt hittem, hogy én csalódom és újra kinéztem az ablakon.

— Nem látok senkit sem asszonyom! — mondtam.

— Aztán ő is kinézett, de ő sem látott semmit.

— Csakugyan tévedtem — mondá — s vissza támaszkodva a vánkosokra, behunyta szemét, mintha egészen gondolatainak akarná magát átengedni.

— Másnap hajnalban már öt órakor uton voltunk, a kocsis még aznap Bernbe akart hajtani. Ugy öt óra felé mintegy álmából felriadva, hirtelen elkiáltotta magát a mi utitársnőnk:

— Kocsis állj meg! Most már határozottan tudom, hogy valaki jön utánunk!

— Dehogy jön! — mondá a kocsis — az a három paraszt koczog az uton, akiket az elébb elhagytunk.

— De én hallom a lódobogását!

— Ezek a szavak oly meggyőző erélyvel voltak mondva, hogy nem állhattam meg, hogy hátra ne pillantsak.

— Az ut ép olyan üres volt, mint tegnap.

— Az lehetetlen asszonyom! — feleltem — én legalább nem látok semmiféle lovas!

— Hogyan, ön nem látja a lovas, hiszen én az árnyékát is látom már.

— Arra tekintetem, amerre újjával mutatott, s csakugyan, amit láttam, egy lovas s egy ló árnyéka volt. De az alakokat hiába kerestem, azokat sehol se bírtam felfedezni. — Aztán a papot is figyelmessé tettem a tünényre. az keresztet vetett magára. Az árnyék lassanként elhalványult, elmosódott s végre egészen eltűnt.

— Beérkeztünk Bernbe.

— E sajátságos jelenségek mély aggodalomba ejtették a szegény asszonyt; folyton reszgett, hogy visszatér, mégis azonban csak folytatta az utat.

— Thunba érkezve a beteget, részint a lelki nyugtalanság, részint a súlyos betegséget megelőző bágyadság annyira elgyengítette, hogy gyaloghíntőn kellett utját folytatnia.

(Vége köv.)

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde. Október 24-én. Buza tavaszra 10:80 pénz 10:82, őszre 10:83 pénz, 10:85 áru. — Tengeri 1892 máj.— jun. 5:86 pénz, 5:88 áru. Zab tavaszra 6:38 pénz, 6:40 áru, őszre 6:35 pénz, 6:38 áru. — Káposztarepeze aug.—szept. 13:90 pénz, 14.— áru.

Köbányai sertésüzlet

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Oktober 23.

a) Hizott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1) Öreg nehéz (páronként 300—400 klgron felüli sulyban) —, —, —. 2) Öreg közép (páronként 300—400 klgron sulyban) —, —, —. 3) Fialat nehéz (páronként 320 klgron felüli sulyban) 46.—47.— 4) Fialat közép (páronként 251—320 klgr. sulyban) 47.—48.— 5) Fialat könnyű (páronként 250 klgrig terjedő sulyban) 46.—47.— II. Magyar szedett: 6) Nehéz (páronként 280 klgron felüli sulyban) —, —, —. 7) Közép (páronként 220—280 klgr. sulyban) 45.—46.— 8) Könnyű (páronként 220 klgrig terjedő sulyban) 46.—47.— III. Szerbiai: 9) Nehéz (páronként 260 klgron felüli sulyban, 46.—46.50 10) Közép (páronként 220—260 klgr. sulyban) 45.—45.50— 11) Könnyű (páronként 220 klgrig terjedő sulyban) 44.—47.— Sertés létszám: októb. 22 napján volt készlet 131,114 darab. A hizott sertés üzletirányzata: változatlan. — Hizaltni való sertés —, —, —, malacz (4—11 hónapos korban) felhajtott 1144 drb.

A ragadó tüdőlob állása Magyarországon. A földmivelésügyi miniszter jelentése szerint a ragadós tüdőlob állása a következő volt: szórványos fertőzött község volt 48, 56 udvarral, járványosan fertőzött 16 község, 128 udvarral, e szerint 8 községgel és 27 udvarral kedvezőtlenebb az állapot. Az inficiált vármegyék a következők; Abauj-, Torna-, Bars-, Hont-, Nógrád-, Nyitra-, Pozsony-, Sáros-, Szepes-, Trencsén-, Turóc- és Zólyom-megyék.

Stajer must és magyar bor. Stajerszámban élelmes kereskedők 0,90—1 frtjával vásárolják össze a must akóját s aztán tavasszal, mikor az megtisztult, magyar borok gyanánt hozzák forgalomba. A kereskedők, hogy ne drágítsák a mustot, zónákra osztották fel Stajerszágot, s minden zónának meg van a külön vásárlója. A must Grácson át jut rendeltetése helyére. Hogy mily jövedelmező ez az üzlet, kitűnik abból, hogy a közvetítők naponta 4—4 frtot keresnek.

A temesvári kiállítás fölöslege. Temesvárról írják, hogy a kiállítás zárszámadásai 10.000 frt felesleggel fognak záródni. Sőt alapos kilátás van rá, hogy a felesleg meg fogja haladni még a 10.000 frtot is. — Ily fényes pénzügyi sikere nem volt még egyetlen vidéki kiállításnak sem. A felesleget — halmás szerint — ipari es kulturális czélokra fogják fordítani.

Felelős szerkesztő: **Kósa Barna.**
Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő,
és **Dr. Bakonyi Samu** főmunkatárs.

Rickl József Zelmos

DEBRECZEN.

Ajánl friss töltésű ásványvizeket u. m. Bikszádi, Bártfai, Czigelkai, Csizi jod-Emsi Franzensbadi, **Gieshübli**, Gleichbergi, Halli jod, Ivándai, Karlsbadi, Kissingeni, Rákóczy, Koritniczai, Krondorfi, Lipiki jod, Margit forrás, Marienbadi, **Mohai Agnes és Stefánia** forrás, Parádi, Püllnai, Preblaut, Pynonth, aczél, **Screbenai** (Bosnia), **Guber** forrás. **Levico és Roncegnoi arsen és vastartalmauk**, Rohitschi, Selters, Salvator, Said-schitzi, Szolyvai, Szulini és Budai keserű vizeket.

Továbbá: 105
Lenkencze, olajban tört mindenféle festékeket és mindennemű fűszerárukat
a legjutányosabb áron.

NŐI DIVAT TEREM.

Kunz József és Társa

czégnél

DEBRECZEN.

Van szerencsénk a n. é. hölgy közönség becses tudomására hozni, hogy a jelen

őszi és téli

évadra a

legujabb divatkelmék

dus választékban raktárra érkeztek,

melyekből kívánatra saját ujonnan berendezett divattermünkben

női öltözékeket

minden igényeknek megfelelően szakképzett erők által izlésteljesen és jutányosan állítatunk elő.

Vászon, kész fehérnemű és szőnyeg

413 nagy raktárunk —10

Menyasszonyi kelengyék

kiállításához teljes választékot nyújt.

Kardos Lászlónál

CZEGLÉD-UTCZA

Fehér- és színes-szélű rumburgi

vászon zsebkendők

1 dz. 1.80-tól kezdve.

Nagy raktár.
456. 9.

JUTÁNYOS

szabott áron

kaphatók

SZABÓ LAJOS FIAI

CZÉGNÉL:

DIVATOS NŐI RUHASZÖVETEK

Kasan, Fianell, Moldon,

Legujabb ruhadiszek,

FEKETE DIVATKELMÉK,

színes és fekete selymek,

Mosó velezek,

TÉLI HIMALAYA KENDŐK,

selyem- és haraszt-kendők,

Gyermek tricót-öltönyök,

Normal, gyapju és pamut

ALSÓ INGEK,

Ujjasok és nadrágok,

Téli harisnyák, keztük.

Az idén szép raktárt tartunk

BRASSÓI POSZTÓKBAN,

Takarók és lópokrócokban.

401 41

szőnyegeket,

függönyök, ágy- és asztal-terítők

nagy választékban

SZABÓ LAJOS FIAI

CZÉGNÉL.

401. 34.

A „DEBRECEZEN” NYOMDA RÉSZV. TÁRSASÁG



(Nagy-uj utca 1702. sz. Konrád-házban)

teljes új berendezéssel,

elvált mindenemű nyomtatványokat, u. m. folyóiratok, számlák, körlevelek, gyászsjelentések, béli- és lakadalmi meghívókat és tánczrendeletet
kereskedelmi-, ügyvédi- és községi nyomtatványokat stb.
a legizlésebb kivitelben és jutányos árak mellett.

Vidéki megrendelések **Erdélyi István** nyomdai művezető nevére címzendők.

Új vállalatunkal, hol északkeleti Magyarország legrégibb és legteljesebb politikai napilapja a

„DEBRECEZEN”,

a szintén elterjedt **„DEBRECEZENI HIRADÓ”,** és a **„JOGI HETILAP.”** is nyomatik, ajánjuk a helybeli és vidéki közönség szives pártfogásába. —
Hirdetések a Debreczen ez. lapban a legjutányosabb árakon közölhetnek.

Birósági nyomtatványok készletben vannak.